

Kaunis julkisivuvalaistus on tehty 18 watin TR3-loistevalaisimella, joka on suunnattu kohti talon seinää. Valaisimet voisi peittää vielä viistolla valolistalla, jolloin ne eivät näkyisi lainkaan.

ULKOVALAISIN SULAUTUU YMPÄRISTÖÖNSÄ

Ulkovalaistus on parhaimmillaan sellaista, että valaisimia ei näy ollenkaan tai ne on piilotettu maastoon, talon räystäiden tai muiden listojen taakse.

– Tarkoitus on tuoda esiin haluttu kohde ilman, että huomio kiinnittyy valaisimeen. Valaisin saa kiven loistamaan, kukan kasvamaan ja talon hehkumaan, kuvailee Ilkka Pekanheimo.

Ilkka Pekanheimo toimii valaistus-suunnittelijana turkulaisessa perheyrietyksessä AD-Luxissa. Yritys on arvioinut asuntomessujen valaistusta vuodesta 1997 alkaen, minkä jälkeen asuntomessuilla on ollut joka vuosi 1–2 taloa valaistuna täyden spektrin päivänvalolla.

– Täyden spektrin päivänvalossa ovat kaikki valon aallonpituudet. Tavallisessa keinovalossa on useimmiten vain kolme väriä ja välivärit puuttuvat. On tärkeää esimerkiksi lapsen kehitykselle, että hän saa valoa, missä on kaikkia aallonpituuksia. Eniten päivänvaloa saa tietysti keuhalla ulkoa, Pekanheimo kertoo.

Päivänvalo tuo esiin aidot värit

Ulkovalaistuksessa tulisi käyttää päivänvalolamppua, joka näyttää luonnon aidon värisenä. Talvella lumi näyttää valkoiselta, eikä liikaisen keltaiselta. Tavallinen keinovalo muuttaa usein myös talon kauniin väriset seinät eri värisiksi kuin on suunniteltu.

– Suunnittelijamme ovat oivaltaneet, että ulkovalo on päivänvalon väristä. Usein kuitenkin ulkovalaistuksessa käytetään keltaista valoa, mikä ei mielestäni sovi luontoon. Tällaiset valot ovat yleensä suur- tai pienpainenatriumlamppuja, hehkulamppuja tai lämmitysvalaisimia pienloistelampuja, Pekanheimo kertoo.

Täyden spektrin päivänvalolamppuja myydään vain erikoisliikkeissä. AD-Lux myy lamppuja Turussa sekä nettikaupassaan, jossa valikoima on yhtä laaja kuin liikkeessä. Jälleenmyyjä on Helsingissä, Hämeenlinnassa, Tampereella, Hyvinkäällä, Porissa, Juvassa ja Rovaniemellä.

– Normaalisti kaupasta saa tuskin lainkaan päivänvalolamppuja, eivätkä kaikki lamppuvalmistajat ilmoita minkälainen spektri lamppussa on. Isot lampukaupat ovat myyneet vuosikymmeniä keltaista valoa ja väittävät yhä, että ihminen tarvitsee sitä. Jos kotiin haluaa tunnelmaa, kannattaa syyttää kynttilä, sitä ei voita mikään keinovalo, Pekanheimo tietää.

AD-Lux on myynyt täyden spektrin valoa yli 20 vuotta ja suurin osa sen asiakkaista käyttää nykyisin nettikauppaa. Vaikka täyden spektrin päivänvalon käyttö lisääntyy koko ajan, on toistai-

seksi vain muutama prosentti suomalaisista kodeista valaistu sillä.

– Usein kotona on totuttu kellertävään valoon, minkä vuoksi vie hieman aikaa tottua päivänvaloon. Monet ihastuvat siihen heti, toiset vasta viikkojen kuluttua. Päivänvalo on edukseen ympäristössä, jossa on paljon erilaisia värejä, koska se näyttää sävyt kauniina ja kirkkaina. Tällainen ympäristö voisi olla esimerkiksi puutarha.

Huomio valaistavaan kohteeseen

Ulkovalaistusta suunniteltaessa täytyy miettiä, mitä ulkona halutaan valaista. Yleensä talosta halutaan tuoda esille seinä- ja ikkunapintoja. Muita valaistavia kohteita voivat olla kulkuväylät, kasvillisuus, puut, suihkulähteet, patsaat tai muut yksityiskohdat. Esimerkiksi puut voidaan valaista näyttävästi valaisemalla ne alhaalta ylöspäin.

– Ihmisen silmä hakeutuu ensiksi kirkkaimpaan valopisteeseen, minkä tulisi olla valaistava kohde, ei valaisin.

Ulkovalaisin ei myöskään saisi olla liian massiivinen tai huomiota herättävä, ettei se vie huomiota ympäröivästä luonnosta, Pekanheimo huomauttaa.

Hänestä suurin ongelma valaisimissa on, että lähes kaikki valaisimet on suunniteltu hehkulamppuja varten. Tämän vuoksi niihin voi olla vaikeaa sovittaa kookkaampi energiansäästölamppu, minkä takia "vanhoja" valaisimia myydään nyt halvalla.

– Kodin ulkovalaistuksessa suositellaan käyttämään julkisivuvalaistusta eli sijoittamaan valaisin esimerkiksi talon räystäään alle. Ellei räystäitä voi käyttää, voi valaisimen asentaa seinälle pystyasentoon ja peittää sen talon ulkonäköön soveltuvalla valolistalla. Valaisimia voi käyttää myös teiden, polkujen ja kasvillisuuden valaisuun, vain mielikuvitus on rajana, Pekanheimo toteaa.

Lue lisää valaistuksesta tai tutustu nettikauppaan www.adlux.fi.

TEKSTI: PÄIVI KANTONEN
WWW.TAVUKATTI.FI

“
Tavanomainen, päivänvaloloiistelamppuna myytävä lamppu antaa viileän, usein jopa kolkon vaikutelman. Parhaiten päivänvaloa jäljittelee täyden spektrin lamppu.”

PÄIVÄNVALO AUTTAA MONEEN VAIVAAN

Valo ei ole pelkkä näkemisen apuväline. Turkulaisen AD-Luxin valaistussuunnittelija Ilkka Pekanheimo muistuttaa, että valo voi olla myös ruoka, vitamiini ja lääke. Päivänvalon hyödyt arkielämään ovat tuttuja. Päivänvalo ei rasita silmiä ja vähentää päänsärkyä. Päivänvalossa työskentely on helpompaa ja nopeampaa, ja viihtyvyys ja keskittymiskyky paranevat. Myös värit näkyvät selkeämmin. Päivänvalo antaa hyvän mielen, ja jos sitä on riittävästi, auttaa se talviväsymykseen.

– Viime vuosina ovat huolestuttavasti lisääntyneet erilaiset allergiat, astma, eräät hermoston sairaudet, syöpäsairaudet, veritaudit ja tietyt sisätaudit. Ehkä jonakin päivänä oivallamme, että nämä johtuvatkin osittain kokemastamme väriköyhyydestä. On mahdollista, että jokaisella valon aallonpituudella on oma tehtävänsä elimistömme hyvinvoinnissa. Voi myös olla, että olemme saaneet liikaa keltaista valoa. Vielä valon vaikutukset ovat olettamuksia, mutta kuinka kauan? Viitteitä tähän suuntaan on jo olemassa, Pekanheimo toteaa.

